

Oikeustapauskokoelma

Yhdistetyt asiat C-29/13 ja C-30/13

**Global Trans Lodzhistik OOD
vastaan
Nachalnik na Mitnitsa Stolichna**

(Administrativen sad Sofia-gradin esittämät ennakkoratkaisupyynnöt)

Ennakkoratkaisupyyntö — Yhteisön tullikoodeksi — 243 ja 245 artikla — Asetus (ETY) N:o 2454/93 — 181 a artikla — Muutoksenhakukelpoinen päätös — Sellaisen kanteen tutkittavaksi ottaminen, jota ei ole edeltänyt hallinnonsisäinen muutoksenhaku — Puolustautumisoikeuksien kunnioittamisen periaate

Tiivistelmä – Unionin tuomioistuimen tuomio (ensimmäinen jaosto) 13.3.2014

1. *Tulliliitto — Tullisäännöstön soveltaminen — Muutoksenhakuoikeus — Tulliviranomaisen päätöstä koskeva muutoksenhakumenettely — Muutoksenhakukelpoinen toimi — Päätös, joka koskee tavaroiden tullausarvon muuttamista, jonka seurauksena tavaranhaltijalle ilmoitetaan arvonlisäveron oikaisusta, on muutoksenhakukelpoinen toimi — Kansallinen lainsäädäntö, jossa säädetään kahdesta erilaisesta muutoksenhakukeinosta tulliviranomaisten päätösten riitauttamiseksi — Hyväksyttävyyys — Edellytys — Vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteiden noudattaminen*

(Neuvoston asetuksen N:o 2913/92 30 artiklan 2 kohdan b alakohta, 243 ja 245 artikla)

2. *Tulliliitto — Tullisäännöstön soveltaminen — Muutoksenhakuoikeus — Tulliviranomaisen päätöstä koskeva muutoksenhakumenettely — Lainkäyttöelimen käsiteltäväksi saatettava muutoksenhaku, jota ennen on tai ei ole haettava muutosta tulliviranomaisilta — Kansallisen oikeuden soveltaminen*

(Neuvoston asetuksen N:o 2913/92 243 artikla; komission asetuksen N:o 2454/93 181 a artiklan 2 kohta)

3. *Tulliliitto — Tullisäännöstön soveltaminen — Muutoksenhakuoikeus — Tulliviranomaisen päätöstä koskeva muutoksenhakumenettely — Asetuksen N:o 2454/93 181 a artiklan 2 kohdan nojalla tehty päätös — Päätös, joka on katsottava lopulliseksi*

(Komission asetuksen N:o 2454/93 181 a artiklan 2 kohta)

4. *Tulliliitto — Tullisäännöstön soveltaminen — Muutoksenhakuoikeus — Tulliviranomaisen päätöstä koskeva muutoksenhakumenettely — Päätös, jolla on loukattu puolustautumisoikeuksia — Kansallisen tuomioistuimen toimivalta ratkaista päätöksestä nostettu kanne tai palauttaa asia toimivaltaisen hallintoviranomaisen käsiteltäväksi*

(Neuvoston asetuksen N:o 2913/92 artikla 245; komission asetuksen N:o 2454/93 181 a artiklan 2 kohta)

1. Yhtäältä päätös, joka koskee yhteisön tullikoodeksista annetun asetuksen N:o 2913/92, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 82/97, 30 artiklan 2 kohdan b alakohtaan perustuvaa tavaroiden tulla-arvon muuttamista, jonka seurauksena tavaranhaltijalle ilmoitetaan arvonlisäveron oikaisusta, on yhteisön tullikoodeksin 243 artiklassa tarkoitettu muutoksenhakukelpoinen toimi. Toisaalta tullikoodeksin 245 artikla – kun otetaan huomioon puolustautumisoikeuksien kunnioittamista ja oikeusvoimaa koskevat yleiset periaatteet – ei ole esteenä kansalliselle lainsäädännölle, jossa säädetään kahdesta erilaisesta muutoksenhakukeinosta tulliviranomaisten päätösten riitauttamiseksi, sillä edellytyksellä, että tällä lainsäädännöllä ei loukata vastaavuusperiaatetta eikä tehokkuusperiaatetta.

Siitä kysymyksestä, onko päätös muutoksenhakukelpoinen toimi, tullikoodeksin 243 artiklan 1 kohdasta luettuna yhdessä 4 artiklan 5 alakohdan kanssa käy ilmi, että jokaisella on oikeus hakea muutosta itseään suoraan ja henkilökohtaisesti koskevaan tullilainsäädännön soveltamiseen liittyvään tulliviranomaisten päätökseen. Lisäksi tullikoodeksin 6 artiklan 3 kohdasta käy ilmi, että tullisäännösten soveltamista koskevissa päätöksissä, joilla on kielteisiä seurauksia niille, joille ne on osoitettu, on mainittava tämän koodeksin 243 artiklassa säädetystä muutoksenhakumahdollisuudesta.

Kansallisesta lainsäädännöstä, jossa säädetään kahdesta toisistaan eriävästä muutoksenhakumahdollisuudesta tulliviranomaisten päätösten riitauttamiseksi, on huomautettava, että tullikoodeksin 245 artiklan sanamuodon mukaan jäsenvaltioiden on annettava muutoksenhakumenettelyn täytäntöönpanoa koskevat säännökset.

Lisäksi on niin, että kun asiaa koskevia unionin säännöksiä ei ole annettu, kunkin jäsenvaltion asiana on määrittää sisäisessä oikeusjärjestyksessään toimivaltaiset tuomioistuimet ja antaa menettelysäännöt sellaisia oikeussuojakeinoja varten, joilla pyritään turvaamaan unionin oikeuteen perustuvat yksityisten oikeudet, kuitenkin niin, että yhtäältä nämä menettelysäännöt eivät saa olla epäedullisempia kuin ne, jotka koskevat samankaltaisia luonteeltaan jäsenvaltion sisäisiä oikeussuojakeinoja (vastaavuusperiaate), eivätkä ne toisaalta saa olla sellaisia, että unionin oikeusjärjestyksessä vahvistettujen oikeuksien käyttäminen on käytännössä mahdotonta tai suhteettoman vaikeaa (tehokkuusperiaate).

(ks. 27, 30, 32, 33 ja 40 kohta sekä tuomiolauselman 1 kohta)

2. Yhteisön tullikoodeksista annetun asetuksen N:o 2913/12, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 82/97, 243 artiklassa ei aseteta asetuksen N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä annetun asetuksen N:o 2454/93, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 3254/94, 181 a artiklan 2 kohdan nojalla tehdyistä tulliviranomaisten päätöksistä nostetun tuomioistuinkanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykseksi sitä, että näitä päätöksiä koskeviin mahdollisiin hallinnonsisäisiin muutoksenhakukeinoihin on turvauduttu ensin.

Tullikoodeksin 243 artiklan 2 kohdan mukaan muutosta voidaan hakea ensimmäisessä vaiheessa tulliviranomaisilta ja toisessa vaiheessa riippumattomalta elimeltä, joka voi olla lainkäyttöviranomainen. Tämän säännöksen sanamuodosta ei ilmene, että muutoksenhaku tulliviranomaisilta olisi pakollinen vaihe ennen muutoksen hakemista riippumattomalta elimeltä. Tullikoodeksin 243 artiklaa on tulkittava siten, että kansallisessa oikeudessa määritetään se, onko ensin haettava muutosta tulliviranomaisilta vai voiko asian saattaa suoraan lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

(ks. 42–45 kohta ja tuomiolauselman 2 kohta)

3. Asetuksen N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä annetun asetuksen N:o 2454/93, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 3254/94, 181 a artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että tämän artiklan nojalla tehty päätös on katsottava lopulliseksi ja että sitä koskeva suora kanne

voidaan saattaa riippumattoman lainkäyttöviranomaisen käsiteltäväksi siinäkin tapauksessa, että päätöstä tehtäessä on loukattu henkilön, jota asia koskee, oikeutta tulla kuulluksi ja esittää huomautuksia.

Kyseisessä artiklassa säädetään, että jos tulliviranomaisilla on aihetta tavaroiden tullausarvoa koskeviin epäilyihin, niiden on ennen lopullisen päätöksen tekemistä ilmoitettava henkilölle, jota asia koskee, syyt, joihin epäilyt perustuvat, sekä annettava tälle kohtuullinen vastausaika. Lopullinen päätös ja siihen liittyvät perustelut on ilmoitettava kirjallisesti henkilölle, jota asia koskee. Vaikka tässä artiklassa kyllä säädetään tulliviranomaisten velvollisuudesta ilmoittaa henkilölle, jota asia koskee, syyt, joihin epäilyt perustuvat, sekä antaa tälle kohtuullinen vastausaika ennen lopullisen päätöksen tekemistä, ei sillä, että tulliviranomaiset eivät noudata tätä velvollisuutta, ole kuitenkaan vaikutusta päätöksen lopullisuuteen eikä asetuksen N:o 2454/93 181 a artiklan 2 kohdan nojalla tehdyn toimen katsomiseen päätökseksi.

Tällä tulliviranomaisten tekemällä toimella on nimittäin joka tapauksessa oikeusvaikutuksia sen adressaattiin nähden, koska toimella määritetään tavaroille uusi tullausarvo ja koska toimi näin ollen on asetuksen N:o 2913/92 4 artiklan 5 alakohdassa tarkoitettu päätös. Sitä vastoin se, että henkilön, jota asia koskee, oikeutta tulla kuulluksi loukataan, tekee kyseisestä päätöksestä lainvastaisen, minkä perusteella asia voidaan saattaa riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi suoralla kanteella.

(ks. 47–50 kohta sekä tuomiolauselman 3 kohta)

4. Tilanteessa, jossa henkilön, jota asia koskee, asetuksen N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä annetun asetuksen N:o 2454/93, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 3254/94, 181 a artiklan 2 kohdassa säädettyä oikeutta tulla kuulluksi ja esittää huomautuksia on loukattu, kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on määrittää ottaen huomioon sen käsiteltävinä olevien asioiden erityiset olosuhteet sekä vastaavuus- ja tehokkuusperiaatteet, onko tuomioistuimen silloin, kun päätöksellä on loukattu puolustautumisoikeuksia ja se on tällä perusteella kumottava, ratkaistava tästä päätöksestä nostettu kanne vai voiko se palauttaa asian toimivaltaisen hallintoviranomaisen käsiteltäväksi.

Puolustautumisoikeuksien kunnioittaminen on nimittäin unionin oikeuden yleinen periaate, jota on sovellettava, kun hallinto aikoo tehdä henkilöä koskevan tälle vastaisen päätöksen. Tämän periaatteen nojalla, kuten kyseisen asetuksen 181 a artiklan 2 kohdassa nimenomaisesti todetaan, henkilöille, joiden etuihin heille osoitetut päätökset vaikuttavat tuntuvasti, on annettava tilaisuus esittää asianmukaisesti kantansa niistä seikoista, joiden perusteella hallinto aikoo tehdä päätöksensä.

(ks. 57 ja 61 kohta sekä tuomiolauselman 4 kohta)